

עין משפט
נר מצוה

נז:

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס

קסו א מ"י מ"ז מ"ח כ"ג
מקדש ה' ט'
קסו ב מ"י פ"ח מ"ה'
מעילה הלל ד'
קסו ג מ"י פ"ג מ"ה'
שקלים הלל ט':

מוסף עשירי

המקבל עליו לספק
סלתות מארבע. שקבל
משות מן הגזר כדי לספק
סולת כל השנה ויקבל עליו
לחם ארבעה סאין כסלע
והוקרו וממנו משלש. וכל
שאלשין כסלע יספק
מארבע. ונתן ד' סאין כמו
שקבל. ומוחזק (א) דמעות
הקדש קודמת דהא הקדש
קנו ממנו נמעות דמכין
ובין הספק וקני לו (ב) ושו
מחזיקו. משלש ועמדו
מארבע. קיבל עליו לחם
ג' סאין כסלע והולו ועמדו
ב' סאין כסלע (ג) ושו (ד).
מספק מארבע. דלא ה"ל
הוינו תמור מהקדש. וכל
ומן שלש מקני יוכל לחזור
בו (ה) מחזיקו. וביני
בין ארבעה מוקדשין.
לגומר כספן טוהן נבדק
היותו קוהן לו לזכי
הנינו תמעות על חילין.
א' היו לוקחין כל זכרי
הנינו כלתיהם לחזר עמיהו
הנינו היו מקדשין אותו
כן שחי מנחין תמעות על
הקדש כשעמד דמי כל הנינו
והשנה ששחינו האומנין
כנינו ושחי האומנין ואמר
תמור קדושה שיש תמעות
הללו על הנינו הוה
ועלמה הנינו קדוה והתמעות
יאלו לחילין ויפיעו מן
שחי האומנין ממה שחילין
והשנה ששחינו האומנין
כנינו ויפיעו לחילין עליו
מן תמעות על חילין נשעשו
טוהן זכרי הנינו או לחילין
ששחינו לזן זכרי הנינו
והשנה (ו) יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות.
דמכין והמתלמסן אחס
וגו' (ז) וביני סבא. אין
גופן ממון. אלא גרמין
לגנות ממון (ח) ושו. כי
יתן איש אל רעהו
כלל כסף או כלים
פרט. פרט שומר חנם
הוא דמיון השאלה (ט) ושו.
פרטה רשונה בשומר חנם
וינינו בשומר שכי ושלשית
שאלה. וני שומר חנם
אין לו עליו אלא שטעה.
דמכין (שמות כג) ונקרב
בעל הבהמה אל האלהים
אם לא שלח ידו ושונוהו.
אם בני העיר ששלחו.
ע"י שלח את שקליהו.
לירושלם למקדש (י) ושו.
אם משנתרמה (יא)
התרומה. ג' קומות קודם
שנדע שאלו (יב).

דאפילו כל שהוא חזור. ודוקא
פלגא אינו חוזר: **בשלמא** בהדיוט (א) זה חוזר
ותו א"א. פי זה חוזר שהדיוט חוזר
מה חוזר הוא שאלאנו חוזר
מו לא שהרי אף בהדיוט איכא טובא
שומר חנם אינו נשבע * וכל הנך
דממתינתין: **ביוון** דפעל הגובר
נפקא אהו לחזין. ולא מני למימר
לדחוסיה כמורד דלא נפקא לחולין
דל"כ ליכא אגר נטר כיון שהלוה
אסור להשתמש בהם דלא זכה בהם:
לספק סלתות מארבע ועמדו
משלש. תימה היכי
מיירי אי יאלו השער או לא יאלו השער
ויש לו א"כ בהדיוט נמי שרי ואי
דלא יאלו השער וגם אין לו על מה
מחלל מעות הקדש וליכא למימר
שחלל על פרוטה דהא אע"ג שזהו
ריות הקדש שמתנה לחם ארבע סאין
כסלע להקדש כל השנה כיון כדנשת
חלול מחלל על דבר שאינו שוה זהו
לזו דהדיוט אמר רב הושעיא הכא במאי
עסקינן כגון שקיבל עליו לספק סלתות
מארבע ועמדו משלש (א) כדתניא (ב) המקבל
עליו לספק סלתות מארבע ועמדו משלש
מספק מארבע משלש ועמדו מארבע מספק
מארבע שירי הקדש על העלויה רב פפא
אמר הכא באבני בנין המסורות לגובר
עסקינן כדשמואל (ג) דאמר שמואל (ד) בונין
בחול ואח"כ מוקדשין: אין בהן תשלומי
כפל (וכו'): מנהיג מילי דת"ר (ה) על כל
דבר פשע כלל על שור על חמור על שה
על שלמה פרט על כל אבדה אשר יאמר
חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא
כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל
וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו ממון
יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאע"פ
שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות אמר
קרא רעהו רעהו ולא הקדש: ולא תשלומי
ד' וה' (וכו'): מאי מעמא תשלומי ד' וה'
אמר רחמנא ולא תשלומי שלשה וארבעה:
שומר חנם אינו נשבע (וכו'): מנהיג מילי
דת"ר (י) כי יתן איש אל רעהו כלל כסף
או כלים פרט (יג) וגונב מבית האיש) חזר
וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא
כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל
וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו
ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו
עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות
שאע"פ שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות
אמר קרא רעהו רעהו ולא של הקדש:
נושא שכר אינו משלם (וכו'): מנהיג מילי
דת"ר (כ) כי יתן איש אל רעהו כלל חמור
או שור או שה פרט וכל בהמה לשמור חזר
אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש
דבר המטלטל וגופו ממון אף כל דבר
המטלטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאינן
מטלטלין יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות
אין גופן ממון הקדשות אמר קרא רעהו
רעהו ולא של הקדש: ורמינרו (ל) בני העיר
שלחו את שקליהו ונגנבו או שאבדו אם
משנתרמה התרומה נשבעין

דאפילו פחות מכדי אונאה חזר: ואין רבים ואונאה להקדש. אין
אסור אונאה ואסור רבית ונהג בהקדש. ולקמיה מפרש היכי דמי
רבית דהקדש: דין אונאה להדיוט. שמות: ואין דין אונאה
להקדש. דאפילו פחות מכדי אונאה חזר: פיינו דקמיה כו'. בתמיה
והא חומרא דהקדש הוא: ומשני כי
קמיה חומר דהדיוט ארבינו קאי:
אונאה. ומשום אונאה לימני נמי זה
חומר בהקדש: אלא הקדש זה חומר
והוא לא. בתמיה: דלחזין. שהלוה
להדיוט: והלא מעל. שהוליא מעות
הקדש לחולין ולא הכניס תמתינה
להקדש כלום ושווג הוא אלא כסבור
שחומר משום שכר הקדש: והוא לכו
דהדיוט. של גזר שהרי עליו לשלם
להקדש קרן וחומש: **הכל כמאי**
עסקינן. הלא דקמיה אין רבית
להקדש לאו בהלוואה קאי אלא בהדיוט
שקיבל מעות מן הלשכה מן הגובר
לספק סלתות כל השנה למנות של
זכור ארבע סאין כסלע והוקרו
ועמדו משלש סאין כסלע דלילו
הדיוט אסור לפסוק על פירות עד
שיאל השער ופאן אפילו לא יאלו
השער עדיין לארבע פוסקין: **רב**
פפא אמר. לעולם בהלוואה לחזין
מלא כמאה ועשרין ודקשיא לך הלא
מעל: באבני בנין. עסקינן שהלוה
הגובר מהן להדיוט לחין בהן מעילה
ואין על הגובר לשלם אלא שלח
בעלמא הוא: **דאמר שמואל בונין**
בחול. כשהן בונין בנייה הקדש לא
היו קונין האבנים והטיט ממעות
הקדש כדי שלא יצאו האומנין והעם
לידי מעילה אם ישבו עליהם או אם
יהיו מהם אלא לוקחין מהקדש והרי
הן חול עד שינו כחומה ומשכן בנייות
כחומה ונתנין מעות הקדש ולוקחין
אותן והוא הקדש או אם התנדב
אדם אבנים ונתן לנגזלי ואינו קורא
שם הקדש עליהן עד שימננו כבנין
הלכך לא מעל הגובר: על כל דבר
פשע. סופיה דקרא משמעני בטוהן
טענת גנב או כנגד עלמו: **ולא תשלומי**
שלשה וארבעה. שלשה לשה וארבעה
לשור דכיון דלמעיש מפלג נצר לזו
חדא שחבל בטוהן ומוכר בכלל
תשלומי ד' וה': וכי יתן וגו'. לקמן
בהשאלה (דף ג) אמר' פרטה ראשונה
נאמרה בשומר חנם שניה בשומר שכי
וכמוז פרטה ראשונה ונקרב בעל
הבהמה וגו' ואוקימנא לנשבעה בהמפקד
(לעיל דף טא): **שקליהו**. שקלים של
אדר לקרנות זכור: **ונגנבו**. מן
השלומין: אם משנתרמה הפרומה.
אם כשנאלו לזין ככר תמרמה התרומה
שהיו תורמין הלשכה ג' קופות (ט):
נשבעין

תורה אור השלם

1 על כל דבר פשע על
שור על חמור על שה
על שלמה על כל אבדה
אשר יאמר כי דוא זה
עד האלהים יאמר דבר
שעניהם אשר ירשיעו
אלהים ישלם שנים
לרעהו. שמה ככ ח
2 כי יתן איש אל רעהו
כסף או כלים לשמור
וגנב מבית האיש אם
יקרא הגנב ישלם
שנים. שמה ככ ו
3 כי יתן איש אל רעהו
חמור או שור או שה וכל
בהמה לשמור ומת או
נשבר או נשבה אין
ראה. שמה ככ ט

הנהגות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כשלמה
בהדיוט זה חומר פי' כג'ל
ותיבת וכו' לא נמחק:

גליון הש"ס

גם ביוון בחול. עין
לעיל דף ט' ע"ה תוס'
ד"ה הקדש: תוס' ד"ה
הג' בשלמא וכו' וכל הע'
דפ"ה. עין ונחיש דף ט'
ע"ה תוס' ד"ה אלא:

או שור או שה פרט וכל בהמה לשמור חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי
אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון אף
כל דבר המטלטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאע"פ שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות
אמר קרא רעהו רעהו ולא של הקדש: ורמינרו (ל) בני העיר
שלחו את שקליהו ונגנבו או שאבדו אם משנתרמה התרומה נשבעין

או שור או שה פרט וכל בהמה לשמור חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי
אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון אף
כל דבר המטלטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאע"פ שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות
אמר קרא רעהו רעהו ולא של הקדש: ורמינרו (ל) בני העיר
שלחו את שקליהו ונגנבו או שאבדו אם משנתרמה התרומה נשבעין

רעהו ואלו שם הקדש. (ל) ובריש
מרוצה (כ"ק דף ע"ו). ממעט
מוגונב מנית האיסוס: כי יתן איש
אל רעהו כסף. כרס ג' מיניס (נו"ר
ד"ה) דריש כפרט וכלל ופרט ונת"כ
דיש ככלל ופרט לחולא ונראה דכל
הני כללי ופרטי אסמכתא דכמרוצה
דרשינן מעל חמור שור ושה חד
למעוטי עבדים וחד למעוטי קרקעות
וחד לשטרות בין כמפלג בין כשבעה
והשמה אחי שפיר דכסף או כלים
דרשינן פרק שבעה הידיין (שבעות דף לע: ושם ד"ה מה) מה כלים שנים אף כסף שנים מה כסף דבר חשוב כו':
נשבעין